

Trafik ve Yol Güvenliği Eğitimi ve Kampanyası

Kıbrıs'ın Kuzey Kesimi

EuropeAid/124745/D/SER/CY
Hizmet Sözleşmesi No: 2009/223-651

Eğitim İhtiyaç Analizi
22.10.10

Bu program Avrupa Birliği
tarafından desteklenmektedir.

Piri Group konsorsiyumu
tarafından gerçekleştirilmektedir

Eğitim İhtiyaç Analizi - İçerik

Kısaltmalar	2
Giriş.....	3
Proje Özeti	3
Eğitim İhtiyaç Analizi için Kullanılan Metodoloji.....	4
AB’de Trafik ve Yol Güvenliği Kavramının Genel Değerlendirmesi	4
Kıbrısın Kuzey Kesiminde Mevcut Zorlukların Tanımı.....	4
Değinilmesi Gereken Stratejik Konular- Ayrım Çözümleme Analizi.....	4
Önerilen Eğitimler	4
İleriye Yönelik Öneriler:	4
Tablo 1. Eğitim Aktivite Planı	4
Tablo 2. İlk ve Orta Eğitim Kurumlarında Trafikle İlgili Müfredatı Yönelik Öneriler.....	4

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
BM	Birleşmiş Milletler
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TAT	Teknik Destek Ekibi
TSIP	Trafik Güvenliği Geliştirme Programı

Giriş

Bu eğitim ihtiyaç analizi raporu “Trafik ve Yol Güvenliği Eğitimi ve Kampanyası” projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Dokümanın ilerleyen bölümlerinde proje hakkında kısa bir bilgilendirmeden sonra eğitim ihtiyacının belirlenmesinde kullanılan metodoloji anlatılmıştır. Rapor, Kıbrıs’ın kuzey kesiminde yolların ve trafiğin daha güvenli hale gelmesi için aşılması gereken temel zorlukların özeti ile devam etmektedir. Yol güvenliği konusunda AB’deki gelişmeler de politika odaklı olarak kısa bir özet halinde raporda bulunmaktadır.

Son olarak, belirlenen zorlukların üstesinden gelebilmek için verilebilecek eğitimler konusunda görüş bildirilmiş ve öneriler sunulmuştur. Raporda önerilen eğitim aktiviteleri, eğitimlerde ve farkındalık yaratılmasında yer alacak paydaşların kapasitelerinin geliştirilmesine odaklanılarak ve projenin sürdürülebilirlik etkisi gözetilerek teklif edilmiştir. Raporda Kıbrıs’ın kuzey kesiminde yol ve trafik güvenliği çalışmalarının sürdürülebilirliğinin sağlanması ile ilgili genel tavsiyelerimiz de bulunmaktadır.

Proje Özeti

“Trafik ve Yol Güvenliği Eğitimi ve Kampanyası” projesi AB tarafından finansmanı sağlanan Trafik Güvenliği Geliştirme Programı’nın (TSIP) bir bölümü olarak başlatılmıştır. Trafik Güvenliğini Geliştirme Programı, Kıbrıs’ın kuzey kesiminde trafik güvenliği şartlarının iyileştirilmesi için teklif edilen önlemlerin uygulamasını sağlayacak bir mekanizma olarak tasarlanmıştır. Bu programın bir bölümü olan “Trafik ve Yol Güvenliği Eğitimi ve Kampanyası” projesinin genel amacı farkındalığı arttırarak ve kazalara neden olan faktörlerin anlaşılmasını sağlayarak trafik ve yol güvenliği çalışmalarına katkıda bulunmaktır.

Projenin uygulaması Aralık 2009’da başlamıştır. Projenin özel amaçları aşağıdaki gibidir:

- Trafik kazalarının nedenleri hakkında bilgi yayımı
- Trafik kazalarını azaltmak için uygulanan kuralların anlaşılmasını sağlamak
- Trafik güvenliği ile ilgili belirli hedefleri olan etkin kampanyalar düzenlenmesi konusunda kapasite geliştirilmesidir.

Projenin beklenen sonuçları:

Ölçülebilir hedefler ile oluşturulmuş, yol güvenliğinin öncelikli konularının belirlendiği, etkin iletişim için çeşitli araç ve türlerin kullanıldığı (internet sayfası, haber grubu e-postaları, yazılı/görsel medya, raporlar, paydaş toplantıları, e-posta listeleri v.b.) mevcut iletişim kanalları aracılığı ile erişilebilecek hedef grupların yer aldığı bir [İletişim Stratejisi](#)nin hazırlanması.

Trafik Güvenliği Komitesi - Eğitim ve Kampanyalar Alt Komitesi tarafından Danışman firmanın desteği ile bir dizi yol güvenliği bilgi yayım etkinliklerini içeren [Farkındalık Yaratma Kampanyası](#) yürütülmesi.

Eğitim İhtiyaç Analizi

Farkındalık kampanyası; iletişim stratejisinde geçen farklı hedef gruplarına yönelik olacaktır. Kampanya; televizyon, radyo ve basılı dokümanların kullanılacağı ve özel etkinliklerin düzenleneceği geniş kapsamlı bir program hazırlığı ve uygulamasını içermektedir.

Trafik ve yol güvenliği eğitimi ve farkındalık yaratma faaliyetlerine katılan bütün paydaşların yeterli bir kapasiteye sahip olmasını garanti altına alabilecek düzeyde ve eğitim ihtiyaç analizi sonucu belirlenmiş konularda hazırlanmış bir **Eğitim Programı** uygulanması.

Proje ekibi, Trafik Güvenliği Komitesi ve onun bir birimi olan Eğitim ve Kampanyalar Alt Komitesi ile uygulamada işbirliği içinde çalışmaktadır. Şimdiye kadar yapılan çalışmalar ile paydaş haritası çıkarılmış, içinde bir de çalıştayın bulunduğu bir başlangıç toplantısı ile çok sayıda birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Projenin önemli bir mihenk taşı olan iletişim stratejisi; yapılan toplantıların sonuçları, geçmişte yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, kaza veritabanı istatistikleri ve arşiv araştırmalarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu Eğitim İhtiyaç Analizi Raporu da İletişim Stratejisi'ne uygun olarak ele alınmıştır.

Eğitim İhtiyaç Analizi için Kullanılan Metodoloji

Eğitim ihtiyaç analizi proje şartnamesine uygun bir şekilde masabaşı araştırma ve görüşme teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan eğitim ihtiyaç analizi; şimdiye kadar yapılan görüşmelerde elde edilen bilgiler, geçmiş çalışmalar ve kampanyaların inceleme sonuçları ile toplanan verilerin yanı sıra, proje kapsamında verilecek olan eğitimlerin belirlenmesi ve önceliklendirilmesi için 4-5-6 Ağustos 2010 tarihlerinde özel olarak yapılan birebir görüşmelere dayanmaktadır. Çalışmalarımız esnasında aşağıdaki kişi ve kurumlar ile görüşülmüştür:

- ⊕ Milli Eğitim, Özel Okullar Şube Amiri, Sn. Aksel TATLISU,
- ⊕ Kandaz Şoför Okulu Müdürü, Sn. Kemal KANDAZ,
- ⊕ Sürer Şoför Okulu Müdürü, Sn. Mustafa ALSANCAK,
- ⊕ Sürücü Okulları Birliği Başkanı, Sn. Barış TİLKİ,
- ⊕ Trafik Kazalarını Önleme Derneği Başkanı, Dr. Mehmet AVCI,
- ⊕ Bayındırlık ve Ulaştırma, Plan Proje Müdürü, Sn. Mustafa DEFTERALİ,
- ⊕ Bayındırlık ve Ulaştırma, Bakanlık Müdürü, Sn. Hasan ARKOL,
- ⊕ Bayındırlık ve Ulaştırma, Dr. Emre GÜNCE, Yüksek Mimar, AB Yerel Uzmanı,
- ⊕ Polis Genel Müdürlüğü, Trafik Bölge Müdürü, Sn. Barbaros SAVAŞCI,
- ⊕ İçişleri, Trafik Hizmetleri Birimi Yönetici Yardımcısı, Sn. Ahmet HAVANİK.

Ayrıca Kuzey Kıbrıs Turkcell'in sponsorluğuyla yapılmış olan Trafik Eğitim Parkı ziyaret edilmiştir. Masabaşı araştırmalar; ilkokullar için geliştirilen ders içeriğini, güncel istatistikleri (2001-2009 ve 2010'un ilk altı ayı verileri) ve özellikle 2008 yılında uygulanan BM Kalkınma Programı'nın yol güvenliği projesinin toplumsal destek planını kapsamaktadır.

AB’de Trafik ve Yol Güvenliği Kavramının Genel Değerlendirmesi

Uzun yıllar boyunca yol güvenliği birçok AB ülkesinde önemli bir konu olarak gündemde kalmıştır (Örnek olarak İngiltere, İskandinav Ülkeleri ve Almanya verilebilir). Bir taraftan trafik konusunda izlemeler yapılırken, diğer taraftan hükümetler trafik kazalarının azaltılması için stratejiler geliştirmişlerdir. 1970’li yıllardan beri artan trafik yoğunluğuna rağmen, ileri derecede motorize olmuş birçok OECD ülkesinde trafik kazalarında meydana gelen azalmalar stratejilerin olumlu etkisinin kanıtı olmaktadır. Buna rağmen trafik kazaları dünya için aşılması gereken önemli bir sorun olarak durmaktadır. AB ülkelerinin bile birçoğunda yol güvenliği konularının uzun bir geçmişi bulunmamaktadır.

Ulusal bazda konuya yapılan müdahaleler olsa da, trafik kazalarının neden olduğu ekonomik sosyal ve sağlık problemlerinin azaltılması için ülkeler arası protokoller geliştirilmemiştir. Bu bir tercih olmamakla birlikte, sorunun AB ülkelerinde Kıbrıs’ın kuzey kesimindeki kadar ciddi olmamasının da rolü vardır (Mevcut verilere göre 2008 yılında meydana gelen 1.3 milyon trafik kazasında 39 bin kişi ölmüş ve 1.6 milyon kişi yaralanmıştır. AB oranları 100.000’de 7.8 ölüm ve 322 yaralanmayı gösterirken bu oranlar Kıbrıs’ın kuzey kesiminde sırasıyla 18.11 ve 505.32’dir. AB’de trafik kazalarının ekonomik maliyeti GSMH’nin %2’si seviyesine ulaşmaktadır. Kıbrıs’ın kuzey kesiminde böyle bir istatistik bulunmamaktadır).

Buna rağmen AB ve BM halihazırda çok geniş katılımın olduğu programlar geliştirmiş ve uygulamıştır.

AB müktesebatında yer alan Avrupa Yol Güvenliği Şartı, tüm Avrupa Birliği üye devletleri ile aday ülkeleri kapsayan en geniş yol güvenlik platformudur. Avrupa Komisyonu’nun Enerji ve Ulaştırma Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında başlatılan “Yol Güvenliği Eylem Planı”nın bir parçası olarak hayata geçirilen “Avrupa Yol Güvenliği Şartı” 2010 yılına kadar Avrupa’da meydana gelen can kayıplarının yarı yarıya azaltılmasını hedeflemiştir. Bu kapsamda Avrupa Yol Güvenliği Şartı şirketler, kamu makamları ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getirerek yol kazalarında ölüm oranlarının azaltılması için eylemler gerçekleştirilmesi, alınacak önlemler hakkında bilgi alışverişinde bulunulması ve sonuçlarının değerlendirilmesi konusunda fırsatlar sunmaktadır. Mevcut eylem planının yerine geçecek yeni Avrupa Yol Güvenliği Eylem Programı (2010–2020) kapsamında da yol güvenliği konusunda aynı hedeflerin genişletilmiş tedbirler doğrultusunda gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

2001 yılında Avrupa Birliği 2010 yılına kadar trafik kazalarından oluşan ölümlerin %50 azalmasını hedefleyen "European Transport Policy For 2010: Time To Decide" (2010 İçin Avrupa Ulaşım Politikası: Karar Verme Zamanı) uygulamasını yürürlüğe koyarak önemli bir kilometre taşı oluşturmıştır.

2003 yılında, Avrupa Konseyi, üye devletlerin işbirliği içinde konu ile ilgili hedeflerin, eylemlerin ve zaman planlamasının bulunduğu stratejik planların geliştirmesinin önemine işaret etmiştir.

Aşağıda, bu genel durum çerçevesinde, trafik ve yol güvenliğinin sağlanmasında ve trafik kazalarında yaralanma ve ölüm oranlarının en aza indirgenmesi için tüm uluslar arası çalışmalarda değinilmiş stratejik konuları özetliyoruz.

Kıbrısın Kuzey Kesiminde Mevcut Zorlukların Tanımı

Analizler ve toplanan verilerin ışığında yol ve trafik güvenliği konularında Kıbrıs'ın kuzey kesiminde karşılaşılan problemler kanuni düzenlemeler ve bunların uygulamaları seviyelerinde gruplandırılmıştır. Aşağıda bu konular özetlenmiştir:

Hukuki Düzenlemeler Seviyesi

- 1- Hukuki düzenlemelerle ilgili sorunların başında sürücü kurslarının yerel makamların eğitim birimleri yerine mali idarelerine bağlı olması gelmektedir. 2001 yılından bu yana mali idare sürücü okulları ile ilgili bir düzenleme gerçekleştirmemiştir. 1974 ile 2001 yılları arasında sürücü okullarının açılması ve işletilmesi ile ilgili olarak hukuki bir düzenleme yapılmamıştır. Bu süre içinde sürücü okulları hiçbir izin veya lisans almadan faaliyete geçmiştirlerdir.
- 2- Bu yıllar arasında sürücü okullarındaki eğitimciler becerilerini ve bilgilerini kanıtlayan bir lisans veya sınav olmadan işe başlayabiliyorlardı. Geçerli bir ehliyetin olması eğitimciler için yeterliydi. Mevcut durumda da sürücü okulu eğitimleri için tasarlanmış resmi bir eğitim programı bulunmamaktadır. Sadece eğitimcilerin çalışmaya başlamaları için bir sınav yapılmaktadır.
- 3- Sürücü okullarında verilmek üzere standardize edilmiş teorik ve pratik bir eğitim programı geliştirilmemiştir. 1974-2003 yılları arasında ehliyet sınavlarında çıkan sorular resmi olmayan bir trafik eğitim kitabından seçiliyordu. Bu kitapta sadece 50-60 adet arası trafik işareti bulunmaktaydı. Bu dönemde Trafik Kazalarını Önleme Derneği, polis müdürlüğü ve ulaştırma hizmetleri birimi bazı trafik eğitim kitapçıkları hazırlamış olsa da, bunlar resmi olarak kabul edilip sürücü okullarında kullanılmak üzere uygulamaya sokulamamıştır.
- 4- Ehliyet sınavlarının bilgisayar ortamında ya da yazılı kayıtları bulunmamaktadır. Bu yüzden değerlendirmede bir standardizasyon sağlanamamaktadır. Sınav iki aşamalıdır. Aday direksiyon sınavına girmeden önce sözlü bir teorik sınava girmekte ve teorik sınavı geçenler stajyer sürücü ehliyeti alarak trafiğe çıkabilmektedir. Bu konu trafikte risk oluşturmaktadır (Stajyer sürücülerin araba kullanabilmesi için yanlarında ehliyete sahip birinin bulunması yeterli olmaktadır. Motorsiklet stajyer sürücüler için ise koşul yolcu almamalarıdır.).
- 5- 1974 - 1992 yılları arasında ehliyet sınavlarını polis yapılmaktaydı. Sınav denetmenleri de polis tarafından belirleniyordu. Müfettişlik için gerekli şartlar yeterli ehliyete sahip olmak, üniversite ya da lise mezunu olmak ve kamu hizmetleri komitesi sınavında yüksek puan almaktı. Aynı sürücü okulu öğretmenlerinde olduğu gibi özel bir trafik eğitimi almış olma şartı aranmıyordu. Böyle bir eğitimi bitirmiş olmak sadece seçim için tercih nedeni olabiliyordu. Yeni trafik müfettişleri mesleği işe girdikten sonra iş arkadaşlarından öğreniyorlardı.

Uygulama Seviyesi

Görüşmeler sonucunda belirlenen ve başlangıç toplantısındaki çalıştayda da sağlaması yapılan konular:

- 1- Polis kontrol ve taramaları yeterli değildir.
- 2- Trafik ve yol güvenliği konusunda kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri ile kamu kurumlarının birbirleri arasındaki işbirliği etkin önlemlerin alınabilmesi açısından yeterli değildir.
- 3- Medya; trafik ve yol güvenliği konusunda davranış değişikliği yaratacak şekilde yeterli seviyede değerlendirilememekte ve uygun yönlendirme yapılamamaktadır. Trafik kazaları hakkında yapılan haberler kazaların nedenleri yerine sonuçlarına odaklanmaktadır.

Projenin başlangıç toplantısının sonuçları ve birebir görüşmeler aşağıdaki risk gruplarının ve konularının seçimi ve önceliklendirilmesinde bize yardımcı olmuştur.

- 1- **Genç sürücüler en riskli grup:** Genç sürücüler %26,5'lik ölümlü ve ağır yaralanmalı kazalar ve genelde de % 28,5'lik kaza oranları ile en riskli gruplardan biridir (Polis müdürlüğü verileri ve medya araştırmaları sonuçlarına göre). Sürücü eğitimlerindeki yetersizlik bu kazaların en önemli nedenini oluşturmaktadır. Özellikle Kıbrıs'ın kuzey kesimindeki trafik yönüne alışık olmayan yabancı öğrenciler büyük risk teşkil etmektedirler.
- 2- Diğer bir risk grubu **ticari araç sürücüleridir**. Paydaşların geneli ve profesyonel kuruluşlar ticari araç sürücülerinin uygun eğitim alması gerektiğine inanmaktadırlar.
- 3- Paydaşlara göre Yol Güvensizliği= **Saygı Eksikliği** demektir. Başlangıç toplantısında paydaşlar problemleri tanımlarken saygı eksikliğini en başa yazmışlardır. Eğitim düzeyi yüksek ve hassas bir toplumda saygı eksikliği konusunun diğer herşeyin önüne geçmesi önemli bir çelişki düşündürmektedir.
- 4- **Farkındalık ve eğitim eksikliği:** Ana problemin saygı eksikliği olarak tanımlanması, toplumun yol güvenliği konusunu sosyal bir konu olarak algılamadığını ve bu yüzden konuya karşı farkındalık ve hassasiyet gelişmediğini göstermektedir.

Değinilmesi Gereken Stratejik Konular - Ayrım Çözümleme Analizi

Bu tip çalışmalarda stratejik hedef kaza sayısını, şiddetini, ölüm ve yaralanma sayısını azaltma olmalıdır. Bu hedeflere ulaşmak için yapılan görüşmeler ışığında üzerinde durulması gereken konular 8 ana başlık altında aşağıdadır:

1. **Yol Güvenliği Eğitimi ve Öğretimi:** Vatandaşların farkındalığının artırılarak daha iyi davranışlar geliştirmelerini, sorumlu ve güvenli araç kullanmalarını sağlamak ve vatandaşları yol güvenliğinin sağlanması konusuna dahil ederek konuyu kültürün parçası haline getirmek.
2. **Hukuki düzenlemeler, taramalar ve kontrol:** Trafik kurallarına uyumun sağlanması için denetim ve kontrollerin arttırılması gerekmektedir. Sürücü

okulları için standart bir eğitim programı geliştirilmeli ve ehliyet verme işlemleri standard hale getirilmelidir. AB'ye uyum çerçevesinde yürütülen kanun hazırlıklarında sürücü okulları ve ehliyet işlemleri için bu standardizasyonu gerçekleştirmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Standardizasyonun yanında sürücü okullarının denetimi ve değerlendirmesi ile ehliyet verme sisteminin izlenmesi de önem taşımaktadır.

3. Araç Güvenliği: Araçların güvenlikleri konusundaki hassasiyetlerin artırılması.

Trafik Güvenliğini Geliştirme Programı kapsamında bu konuyla ilgili bir proje bulunmaktadır.

4. Altyapı ve Trafik Yönetimi: Daha güvenli yollar ve trafik için.

Trafik Güvenliğini Geliştirme Programı kapsamında bu konuyla ilgili bir proje bulunmaktadır.

5. Taşımacılıkta Yol Güvenliği: Hem yolcu hem de yük taşımacılığı için güvenliğin sağlanması.

Bu proje kapsamında sadece ticari araç sürücülerine yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir.

6. Yol Güvenliği Konusunda Araştırma ve İnceleme: Trafik ve yol güvenliğini geliştirmek için üniversite ve medya katılımını da sağlayarak uyumlu ve konulara odaklı olarak çalışma.

7. Sivil Toplumunun Katkısı: Trafik ve yol güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin alınmasında tüm toplumun doğrudan ve etkin katılımını sağlamak.

8. Yöneticiler Arası Uyum: Yöneticiler arasında eylemlerin eşgüdümünü ve işbirliğini artırmak.

Stratejik konularının ifade edilmesinin ardından ve proje şartnamesinde eğitimlerle ilgili geçen aşağıdaki ifadeyi göz önünde bulundurarak:

Eğitim aktivitelerinin amacı, eğitim ve farkındalık kampanyalarında yer alan bütün paydaşların bu konularda yeterli kapasiteye sahip olmasını sağlamak

hedef gruplar aşağıdaki gibi önceliklendirilmiştir:

- Sürücü Okulları Öğretmenleri
- Trafik kontrol birimleri
- Profesyonel sürücüler ve üye oldukları birlikler
- Yol ve trafik güvenliği konusunda hukuki düzenlemeleri ve uygulamalarını yapacak birimlerin yönetimindeki kişiler
- Genç sürücüler
- İlkokul öğrencileri ve ebeveynleri
- Medya

Aşağıda her bir grup için tavsiye edilen eğitimler konusunda açıklamalar bulunmaktadır.

Önerilen Eğitimler

Trafik kazalarının meydana gelmesinde insan kaynaklı nedenler en önde gelenlerdir. Bu nedenle her yaşta insanın eğitimi ve bilinçlendirilmesi önemlidir. Kamu yöneticilerinden uygulamacı memurlara, yayalardan profesyonel sürücülere, kadar diğer bir deyişle her yaşta insan farklı hedef kitle özelliklerine uygun eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının içinde yer almalıdır.

Bu proje kapsamı göz önünde bulundurulduğunda verilmesi gereken eğitimler aşağıdaki 7 ana başlık altında önceliklendirilmiştir:

- 1. Sürücü kursu eğitmenlerine ve ehliyet müfettişlerine yönelik:** Kıbrıs'ın Kuzey kesiminde faaliyet gösteren sürücü okullarının eğitim sistemi incelenmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu eğitim sisteminde bir takım düzenlemeler yapılması ve sürücü okulu eğitmenlerinin eğitilmesi gereklidir. Sonuçta uygun yetkinlik ve bilgiye sahip sürücü adaylarının trafiğe çıkması sorunun çözümüne yönelik önemli bir adımdır. Sürücü okulu eğitimcileri ve müfettişlerin eğitime yönelik olarak konunun önemine dair bilinç artırıcı bir eğitim düzenlenmelidir. Bu eğitimin içeriğinde; sürücü adaylarına verilmesi gereken eğitimin ne şekilde olması gerektiği, eğitim tekniklerinin seçimi, sınav sistemi ve sistemin genel olarak kontrolünün ve iyileştirilmesinin ne şekilde yapılabileceği, iyi bir eğitimcide olması gereken özellikler ve yol ve trafik güvenliği için sürücü adayları dışında kimlerin eğitilmesi gerektiği olması gereken konulardır.
- 2. Trafik Denetleme Birimlerine Yönelik:** Toplantılarda trafik polisleri tarafından yapılan denetimin yetersiz olduğu belirtilmiştir. Trafik polislerine veya amirlerine trafik ve akış konularında bilgilendirme amaçlı eğitimler verilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, trafik ve yol güvenliğinde denetleme nedir, elektronik denetim, toplumun denetimi, sivil toplum kuruluşlarının denetimi, denetlemede aylık, yıllık raporların ve istatistiki verilerin doğru yorumlanması ve gerekli tedbirlerin alınması konularının kapsanması gereklidir.
- 3. Profesyonel sürücülere yönelik olarak sürücü birliklerinin de katılımıyla eğitim ve eğitimci organizasyonu:** Projenin başlangıç aşamasında organize edilen çalıştay ve paydaş görüşmeleri göstermiştir ki profesyonel sürücüler önemli risk gruplarından biridir. Her ne kadar yol kalitesi, uygun trafik işaretlemesi, denetim uygulamaları ve teknolojilerin kullanımı önemli olsa da trafik ve yol güvenliği insan unsuru ile başlamaktadır. Profesyonel sürücülerin trafikte en çok zaman geciren sürücü grupları olarak araç kullanırken sorumluluk, empati ve defansif sürüş tekniklerini içeren eğitimlere tabi tutulması gerekir. Bu proje kapsamında önerimiz profesyonel sürücü grupları, birlikleri ve temsilci kuruluşlarla birlikte bu eğitimlerin geliştirilmesi, ve organize edilmesi konulu bir eğitimin daha kalıcı sonuçlar doğuracağı yönündedir. Bir kaç profesyonel sürücünün yer alacağı eğitimler yerine sürekliliği sağlayabilecek benzeri organizasyonların yapılması şeklindeki eğitim daha kalıcı olacaktır.
- 4. Genç öğrencilere yönelik:** Bu eğitim öğrenci ve veliyi de kapsayacak şekilde standart eğitim düzeni dışında pratiğe dönük olarak uygulanmalı, trafik

kurallarının katılımcılara öğretilmesi/ hatırlatılması ve trafikte saygı, dikkat gibi unsurların benimsetilmesi hedeflenmelidir. Teknnik Yardım Ekibi İstanbul Büyükşehir belediyesine ait trafik eğitim parkında ilköğretim öğrencileri için başarıyla sunulan eğitim programından ve bu programı gerçekleştiren eğitimcilerden yararlanılması için Büyükşehir Belediyesi ile Kıbrıs'ın kuzey kesimi arasında koordinasyon sağlanmasına yardımcı olacak ve benzeri eğitimlerin organize edilmesi imkanlarını araştıracaktır. Ayrıca Teknik Yardım Ekibi benzeri eğitim programları uygulayan kuruluş ve eğitimcilerle çalışma fırsatları konusunda da araştırma yapacaktır.

5. **Genç sürücülere Yönelik (18-24 yaş grubu):** Genelde; deneyimsiz sürücü olmak, aşırı hız yapmak, kask kullanmamak, alkolün etkisi altında araç kullanmak, emniyet kemeri ve çocuk koltuğu kullanmamak, uygunsuz yol koşulları, güvenliği yetersiz araçlar, trafikte başkaları tarafından görünür olmamak genç sürücülerin karıştığı trafik kazalarında en göze çarpan nedenlerdir. [Youth and road safety in Europe. Policy briefing, 2007] Kıbrıs'ın kuzey kesiminde genç sürücülerin trafikte yaygın şekilde yer aldığı göz önünde bulundurulursa genç sürücüler ciddi bir risk grubu teşkil etmektedir (2002 -2010 yılları arasını içeren kaza veri analizlerine göre meydana gelen kazaların %28'i 18-24 yaş arası sürücülerin karıştığı kazalar olmuştur.). Özellikle üniversitelere yurt dışından gelen ciddi sayıdaki öğrenci için ters trafik akışı araç sürüş riskini daha da arttırmaktadır. Bu gruba yönelik klasik sınıf formatında teorik eğitimden ziyade pratik içeren eğitimler faydalı olacaktır. Bu eğitimlerin amacı trafik kurallarını vurgulamak, sonuçları hakkında vurucu gerçekleri sergilemek ve trafik kurallarına uygun hareket etmenin gençler arasında daha popüler bir davranış olmasını sağlamaya yönelik olmalıdır. Proje kapsamında organize edilecek konferans bir üniversitede ve ağırlıklı üniversite öğrencilerine yönelik planlanmıştır.
6. **Yol ve trafik güvenliğini artırıcı düzenlemelerin oluşturulması ve yürürlüğe konulması ile ilgili birimlere yönelik:** Bu eğitim, trafik ve yol güvenliği konusunda rolü olan kamu kuruluşlarının kapasitelerinin arttırılmasına yönelik olacaktır. Yapılacak eğitim, gerekli tedbirlerin geliştirilmesi ve zamanında uygulanması, yeni hukuki düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, uygulama için işbirliği ve bilgi akışı platformunun geliştirilmesi ile izleme ve kontrol gibi konulara odaklanarak kurumlararası eşgüdümün önemini vurgulayacaktır. Trafik ve yol güvenliği alanında hükümetlerin yanında sivil toplum kuruluşlarının da örgütlenerek topluma öncülük etmesi, yasaların yanlış veya eksiksiz uygulandığının denetlenmesi konusunda aktif rol almaları, uyarı görevini yerine getirmeleri ve daha iyi çözümler ortaya konmasına katkıda bulunmaları eğitim içeriğinde yer alacaktır. Bu eğitim STK'ları da içine alacak şekilde planlanacaktır.
7. **Medya mensuplarına yönelik:** Gazete, dergi ve TV'lerde çalışan medya mensuplarının yol güvenliği haberlerini yaparken dikkat etmeleri gereken unsurlar konusunda bilinçlendirmeyi amaçlayan bir eğitimdir. Çalışma atöyesi tarzında geliştirilecek bu eğitimde Kıbrıs'ın kuzey kesiminde bu konu üzerinde çalışan önde gelen sivil toplum kuruluşu olan Trafik Kazalarını Önleme Derneği de yer almalıdır. Yol güvenliği sorununun neden ve sonuçlarının kamuoyuna aktarılmasında medya mensuplarının rolü çok önemlidir. Hali hazırdaki medya

ortamında, gazete, dergi ve TV'ler yol güvenliği sorununda olgulardan çok sonuçlara odaklı olarak haber aktarmaktadır. Genel olarak nedenler üzerinde çok durulmayan ve bilimsel verilerle beslenmeyen, doğru bilgi kaynaklarına ulaşma yollarını zorlamayan bir gazetecilik yaklaşımının varlığından söz edebiliriz. Bu nedenle, gazetecilerin hangi bilgilere ulaşmaları gerektiği, haber kaynaklarına nasıl ulaşabilecekleri, yol güvenliğinde temel sorunların neler olduğu, Kıbrıs'ın kuzey kesiminde sürdürülen AB projelerinin gündelik yaşamı ve yol güvenliğini nasıl etkileyeceğini öğrenmeleri, kamuoyunun sağlıklı haber almasının yollarını da açacaktır.

Tablo 1'de içerik geliştirmek için gereken zamanın da dikkate alındığı yukarıdaki eğitim ihtiyaçlarına uygun özel olarak hazırlanan bir eğitim için plan bulunmaktadır.

İleriye Yönelik Öneriler:

Bu eğitimlerin yanı sıra, yapılan gözlem ve çalışmalarımızda elde edilen sonuçlar göstermiştir ki, bu projenin de dahil olduğu Kıbrıs'ın kuzey kesiminde Trafik Güvenliği Programı altındaki diğer projelerin de alanlarına giren aşağıdaki konularda eğitim çalışmaları organize edilmelidir:

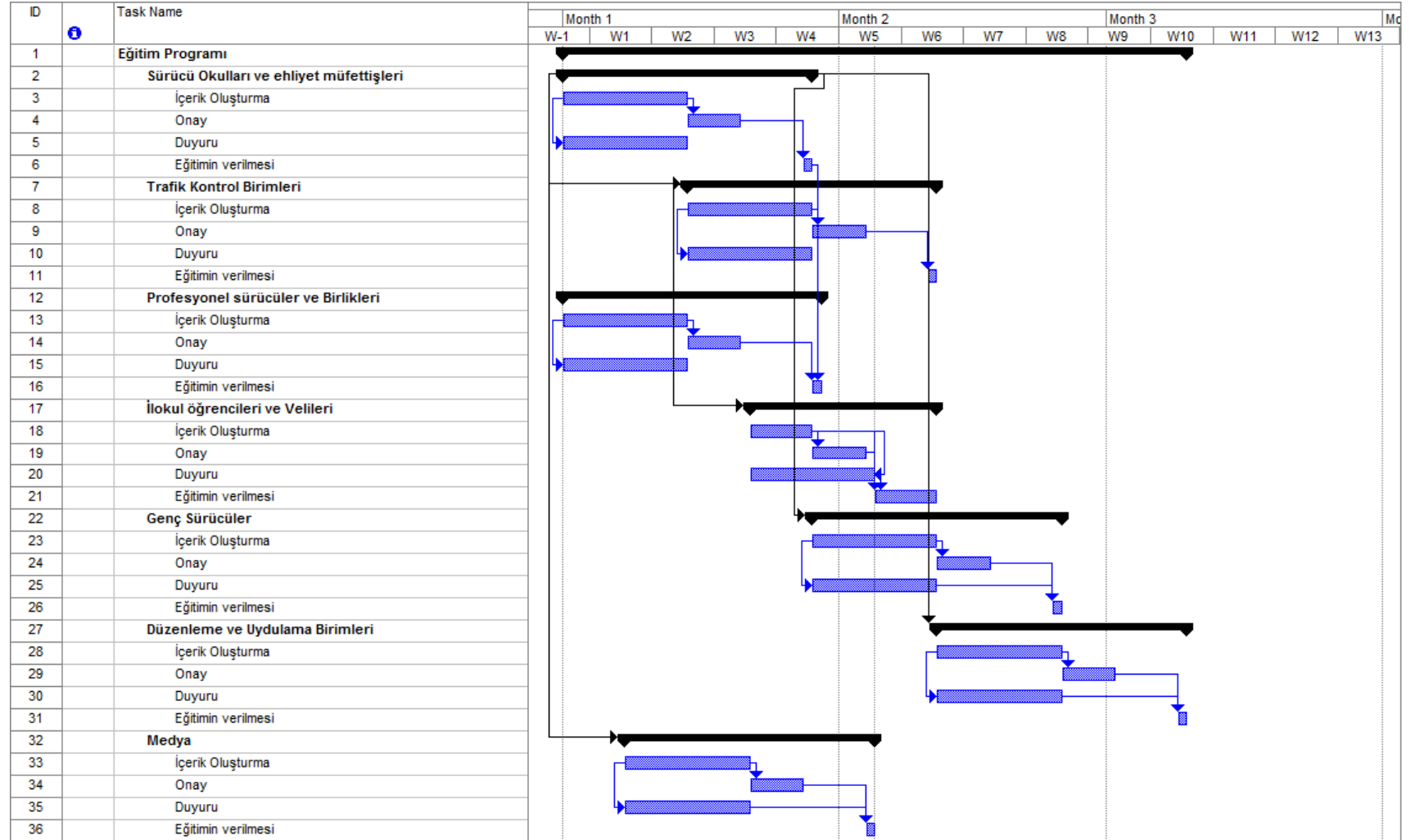
- Yolların bakım onarım projelerini yapan belediye, karayolları çalışanı mühendisler çeşitli konularda kısa süreli seminerler verilebilir.
- Milletvekillerinin trafik güvenliği konusunda bilinçlendirilmesinin ve bu konuda toplantılar yapılmasının ülkedeki trafik bilincinin artırılmasında çok önemli bir yeri olacaktır.
- Yol ve trafik güvenliğinin sağlanmasında çok genç yaşlardan başlanarak eğitimle bir kültürün oluşturulması son derece önemlidir. Eğitim birimlerince ilk ve orta öğretim kurumlarında kullanılan trafik güvenliği ile ilgili müfredatın içerik ve kalite açısından geliştirilerek uygulamaya konması gereklidir. Bu konuda incelemelerimiz ışığında geliştirilmesi gereken konular aşağıda Tablo 2'de özetlenmiştir.

Sonuç olarak belirtmek isteriz ki proje kapsamında hazırlanan eğitim ihtiyaç analizi, daha önce Kıbrıs'ın kuzey kesiminde yürütülen eğitimlerin benzer şekilde tekrar edilmesi yerine, proje genel hedeflerine ulaşmak için kalıcılık unsuru gözetilerek düzenlenmiş ve planlanan eğitimlerin içerikleri ve hedef kitleleri de buna göre seçilmiştir. Raporumuzda sürücü ve yayalara yönelik olarak proje süresince ancak birkaç kez tekrar edilebilecek ve sınırlı sayıda katılımcıya ulaşabileceğimiz eğitimler yerine sorunun kökenini hedefleyen ve Kıbrıs'ın kuzey kesiminde benzeri eğitimleri gerçekleştirmek üzere kapasite geliştirmeye yönelik eğitimlerin uygulanması önerilmiştir.

TSIP kapsamında yürüten diğer projelerin alanına giren konularda da bulguların ortaya konması, işbirliği ve sinerji sağlanması için Projenin İdare Komitesinde konu gündeme TAT tarafından gündeme getirilecektir. Bunun için faydalanıcı kurumların da desteğiyle bir sonraki toplantı gündemine konunun eklenmesi için gerekli girişimler yapılacaktır.

Eğitim İhtiyaç Analizi

Tablo 1. Eğitim Aktivite Planı

Eğitim İhtiyaç Analizi

Tablo 2. İlk ve Orta Eğitim Kurumlarında Trafikle İlgili Müfredata Yönelik Öneriler

Hedef ve Davranışlar	Konular	Öğretme Yöntem ve Teknikleri	Eğitim Materyalleri	Değerlendirme
Güvenli trafiğin sağlanmasında yaya, yolcu ve sürücünün sorumluluk bilincini geliştirebilme	1. Trafiğin Tanımı	1. Anlatım	Trafik Eğitim Kitabı	1. Taşıtları tanıır, taşıtlardan yararlanma yollarını bilir
Ulaşım, ulaştırma ve taşıma kavramlarının tanımlarını aktarma	2. Karayolunun tanımı	2. Soru-cevap	Akülü Araç	2. Yolculuk sırasında uyulması gereken kuralları bilir
Trafikte yolcu iken uyulması gereken kuralları öğrenebilme	3. Trafiğin unsurları	3. Tümevarım	Bisiklet	3. Trafiğin anlamını bilir. Trafik polisi ve lambasını tanıır
Trafik ile ilgili kuruluşların görevlerini kavrayabilme	4. Güvenli Geçiş Koşulları	4. Örneklendirme	CD	4. Yayayı, yolcuyu, taşıt yolunu ve yaya yolunu tanıır
Trafik kazalarının sebepleri ve sebepleri yaratan faktörler konusunda bilgilendirme	5. Güvenli geçiş yerleri	5. Uygulama	İlk yardım maketi	5. Yayalar için kullanılan trafik lambasındaki ışıkların anlamını bilir
6-11 yaş arası çocuklar için bisiklet kullanma ile ilgili temel bilgileri kavrayabilme	6. Yasak ve tehlikeli olan geçiş yerleri	6. Slayt-sunum-video		6. Başlıca trafik levhalarını tanıır
İlk yardım uygulamaları ile ilgili temel bilgileri kavrayabilme	7. Yolcuların uyası gereken kurallar	7. Eğitici-Eğlendirici CD		7. Güvenli oyun yerlerini tanıır
	8. Emniyet kemeri ve çocuk oto koltuğu kullanım kuralları	8. İlgili branşlarda Eğitimden Sorumlu Kurum tarafından görevlendirilmiş eğitimciler		8. Karşıya güvenli geçilebilecek yerleri bilir.
	9. Bisiklet kullanma kuralları			9. Trafik denetimi ve geçitlerin olmadığı yerlerde karşıdan karşıya geçmek için izlenecek sırayı bilir.
	10. İlk yardım eğitimi			10. Yayaların uyması gereken kuralları bilir.
	11. Kara nokta nedir?			11. Trafik kazalarından korunma yollarını kavrar
				12. İlk yardımın anlamını bilir.
				13. Kaza durumunda yapılması gerekenleri bilir.
				14. Basit yaralanmalarda ilk yardım yapabilir